

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างความเป็น

ในระบอบประชาธิปไตย

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นภารกิจหลักประการหนึ่งที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ ปัจจุบัน มีหน่วยงานและองค์กรที่มีภารกิจและความรับผิดชอบในการดำเนินการดังกล่าวหลายหน่วยงาน อาทิเช่น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีภารกิจ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๖ (๘) คือ ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สถาบันพระปกเกล้า มีวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติ สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ กำหนดว่าวัตถุประสงค์ของสถาบันไว้ กล่าวคือ (๑) ศึกษาและวิเคราะห์ทางวิชาการต่างๆ เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ (๒) ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ด้านนโยบายเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย (๓) วิจัยและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย (๔) เผยแพร่และสนับสนุนการเผยแพร่ประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๕) จัดและสนับสนุนการศึกษาอบรมบุคลากรจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และการเศรษฐกิจและสังคมในระบอบประชาธิปไตย (๖) บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้และผลงานวิจัย และวิชาการทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ รัฐสภา สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ตลอดจนมูลนิธิ/องค์กรเอกชนต่าง ๆ ซึ่งมีข้อสังเกตดังนี้

๑. แต่ละหน่วยงาน/องค์กร ยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับ “การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง” แตกต่างกัน ส่งผลให้มีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป

๒. แต่ละหน่วยงาน/องค์กร ยังขาดวิสัยทัศน์ร่วมเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองที่พึงประสงค์ จึงเน้นแตกต่างกันออกไป

๓. การดำเนินการหรือกิจกรรมหลายกิจกรรมยังไม่สอดคล้องกับช่วงวัยหรือพัฒนาการของผู้เรียน/กลุ่มเป้าหมาย ทำให้การดำเนินการยังขาดประสิทธิภาพ

การที่ดำเนินการเรื่องหลักสูตรหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับพลเมืองไทยจึงเป็นกรอบที่แสดงระดับพัฒนาการของการดำเนินการสร้างพลเมืองที่จะช่วยให้หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้มีทิศทางการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อไปสู่เป้าหมายคือคุณสมบัติของความเป็นพลเมืองที่ได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันไว้ อีกทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยกันทำงานเชิงเครือข่ายต่อไป เป็นกรอบสำหรับการตั้งคำถามและแสวงหาแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนต่อไป